

IDEEA UNITATII EUROPENE

Unitatea europeana este un concept utilizat extrem de frecvent în prezent în mass-media, mediul universitar, politic românesc si european. Ideea de unitate europeana nu este însa ceva nou, o creatie a noii gândiri europene, ci are radacini adânci la nivelul istoriei continentului. La începuturi ea a fost abordata din dorinta gasirii unei solutii pentru evitarea conflictelor dintre statele europene si prin consecinta pentru o viata mai buna a populatiei.

Platon a fost primul gânditor care a sustinut ideea pacii prin organizarea de confederatii. În acea vreme, confederatia cetatilor grecesti dispunea de institutii religioase si politice comune, forumul de solutionare a diferendelor dintre cetati constituindu-l Consiliul amfictionilor. În epoca romana, datorita pornirilor razboinice, de cucerire, a fost parasita ideea de arbitraj, romanii neconcepând ideea solutionarii în alt mod decât prin razboi a conflictelor dintre ei si popoarele considerate „barbare”. „Pax romana” — aspiratia Romei — avea în vedere unificarea întregii Europe, dar sub dominatia romana.

Aparitia unor fisuri din ce în ce mai accentuate duce la înlocuirea acestei unificari la nivel politic cu cea la nivel spiritual – unitatea lumii crestine – bazata pe ideea universalismului crestin. Numerosi adepti ai crestinismului au subliniat unitatea crestina divina si pamânteana. Totusi, marea schisma din 1054 va determina si ruperea acestei unitati, va accentua rivalitatile politice, Biserica crestina neputând sa devina o adevarata putere temporara.

Realizata pentru o scurta perioada sub Imperiul carolingian, unitatea politica a unei mari parti a Europei se va destrama odata cu Pacea de la Verdun din 843 - care a avut ca rezultat împartirea Imperiului Franc astfel: partea orientala lui Ludovic, partea centrala lui Lothar iar partea de vest lui Francisc cel Plesuv.

În plan teoretic, apar numeroase proiecte de organizare a pacii.

Pierre Dubois a scris 'De recuperatione Terrae Sanctae' în care cerea o reforma a Bisericii, un învătamânt laic si propunea organizarea unei federatii europene cu un organism central, un conciliu format din oameni înțelepti, priceputi, credinciosi si bogati pentru a fi feriti de corupere .

În 1464, regele Boemiei elaboreaza un proiect de uniune a statelor europene, în scopul stavilirii pericolului otoman si îl propune contemporanului sau Ludovic al XI-lea.

Marele poet italian Dante Aligherii, în „De monarhia”, lucrare din anul 1303, preconiza o solutie de tip federalist a Europei, o pace universala prin subordonarea monarhilor europeni unui conducator suprem, unei unice si legitime autoritati.

Emeric Cruce, contemporan cu Ludovic al XIII-lea, publica, în 1623, „Nouveau Cynée”, lucrare în care preconizează organizarea păcii internaționale prin arbitraj, o adunare permanentă ar avea în acest scop sediul la Venetia și ar permite deopotrivă menținerea păcii și dezvoltarea schimburilor economice.

La începutul secolului al XVIII-lea, Abatele de Saint-Pierre își leagă numele de faimosul „Proiectul pentru a face pacea permanentă în Europa” (1713), în care schițează imaginea unui Senat european care ar avea competențe legislative și judiciare .

Voltaire concepea unitatea continentului ca fiind realizabilă de către Frederic al II-lea, regele Prusiei.

J. J. Rousseau vedea o „republică europeană” numai dacă monarhii își vor abandona natura lor „lacomă și belicoasă” iar popoarele se vor emancipa și ca urmare vor deveni mai înțelepte .

Ideea de spirit european a existat, de asemenea, din timpuri mai vechi. În secolul al XIX-lea, aceasta este menționată de Doamna de Staël atunci când scrie: „De acum, e necesar să avem spiritul european”.

Contele de Saint-Simon a expus în „Despre reorganizarea societății europene sau despre necesitatea și mijloacele de a reuni popoarele Europei într-un singur corp politic, păstrând fiecăruia independența sa națională” utilitatea pe care ar avea-o instituirea unui „parlament european”.

Perioada de convulsii care a urmat Revoluției franceze a dus la apariția mai multor proiecte de integrare europeană, unele rămase la stadiu ideatic, altele ajungând la niste realizări efemere. În legătură cu cele din urmă se poate cita situația Imperiului napoleonic. Astfel, în momentul său maxim, Napoleon I era împărat al Franței, în granițele fostei Galii romane având alipite și Olanda, Belgia, Piemont, Provinciile Ilirice, părți din regatul Prusiei, rege al Italiei, protector al Confederației Elveteiene și al Confederației Rinului, al Marelui Ducat al Varșoviei, pe tronul Regatului Spaniol se afla unul din frații săi, aceeași situație fiind și în cazul Westfaliei, iar în Regatul Neapoleului se afla pe tron unul din maresalii săi, caz asemănător și cu Regatul Suediei. Iată cum vedea Napoleon situația Europei dacă nu ar fi intervenit dezastrul din campania din Rusia: „Pacea de la Moscova desăvârșea și încheia expedițiile mele războinice. Pentru marea cauză era sfârșitul hazardului și începutul securității. Un orizont nou, lucrări noi, urmau să se desfășoare, pentru bunăstarea și prosperitatea tuturor. Sistemul european era întemeiat; trebuia doar să fie organizat. Satisfăcut în privința acestor mari probleme, liniștit din toate părțile, am fi avut și eu un congres și o sfântă alianță. Sunt idei care mi-au fost furate. În această reuniune a tuturor suveranilor, am fi tratat în familie despre interesele noastre și am fi avut o altă greutate în fața popoarelor.”. El ar fi pus în aplicare și următoarele la nivelul întregului continent european: un cod european, o curte de casă europeană care să îndrepte greselile pentru toți, aceeași monedă sub înfățișări diferite, aceleași greutăți, aceleași legi.

Alt „proiect pentru pace eterna” este cel al lui Kant din 1785, a carui influenta asupra presedintelui Woodrow Wilson va fi considerabila. Preconizând stabilirea unei „Societati a Natiunilor” pe baza unui „Stat de Drept” international, Kant schiteaza o veritabila teorie pacifista si internationalista. El încearca, pentru prima data, studierea stiintifica a cauzelor razboiului, propunând cerinta conformitatii constitutionale a statelor membre, el leaga pentru prima oara democratia si internationalismul.

Imediat dupa primul razboi mondial problema organizarii Europei în calitate de continent, de regiune a lumii, începe sa fie limpede perceptuta. În acest context apar doua conceptii privind constructia Europei:

- o simpla cooperare care sa menajeze suveranitatile statale existente;
- o depasire a suveranitatilor printr-un proces de unificare, de „integrare” a Europei.

A doua conceptie, în mod deschis federalista, este sustinuta mai ales de autori care nu sunt decât simple persoane private.

Spre sfârșitul celui de-al doilea razboi mondial pare ca pentru Europa se deschide epoca realizarii efective. În Europa ocupata, numeroase miscari de rezistenta s-au pronuntat în favoarea unei viitoare unitati europene: în Franta, miscarea „Lupta”, în Italia, grupul numit „Partidul de actiune”. Proiectul de declaratie a rezistentelor europene elaborat la Geneva, în 1944, constata: „În intervalul unei singure generatii, Europa a fost epicentrul a doua conflicte mondiale care, întâi de toate, au avut ca origine existenta a treizeci de state suverane pe acest continent. Este important sa remediem aceasta anarhie prin crearea unei Uniuni federale între popoarele europene”.

A urmat pe 5 mai 1949 crearea Consiliului Europei, având ca membrii fondatori zece state: Belgia, Danemarca, Franta, Irlanda, Italia, Luxembourg, Marea Britanie, Olanda, Norvegia si Suedia.

Un an mai tarziu, în 9 mai 1950, salonul Orologiului din Quai d'Orsay ministrul afacerilor externe francez Robert Schuman facea publica oferta Frantei catre Republica Federala Germania de a pune în comun productia de carbune si otel. Tratatul sau finalizat pe 18 aprilie 1951 cand a fost semnat Tratatul instituind Comunitatea Europeana a Carbului si Otelului

A urmat semnarea de la Roma pe 25 martie 1957 Tratatul ce instituie Comunitatea Economica Europeana si Comunitatea Europeana a Energiei Atomice intrate în vigoare pe 1 ianuarie 1958

La 1 iunie 1968, cu optsprezece luni înainte de termenul prevazut în tratat (1 ianuarie 1970) uniunea vamala a fost realizata, expresie a dorintei umane pune în practica ideile de unitate prin crearea instrumentelor necesare. Anterior tratatul de la Bruxelles din 8 aprilie 1965, instituia un Consiliu unic si o Comisie unica a Comunitatilor europene. Tratatul a intrat în vigoare la 1 ianuarie 1967 Uniunea nu a intrunit de la inceputul acordul tuturor Statelor Europene

În anul 1999 în Iunie - Romania adopta Planul National de Aderare la Uniunea Europeana; iar noiembrie Comisia Europeana publica cel de-al doilea Raport de Tara privind progresele Romaniei în procesul de aderare la Uniunea Europeana;

Apoi in decembrie - la Helsinki, Consiliul European decide inceperea negocierilor cu sase tari candidate, printre care si Romania;

Pe 30 iunie 2004 - la finalul Presedintiei Irlandeze a UE, 25 din 30 de capitole de negociere au fost inchise. In 17 decembrie - la Consiliul European de la Bruxelles, România a primit confirmarea politică a încheierii negocierilor de aderare la Uniunea Europeană. României i se recomandă să continue reformele si să implementeze angajamentele referitoare la acquis-ul comunitar, în special în domeniile: Justitie si afaceri interne, Concurentă si Mediu. Uniunea Europeană va continua monitorizarea pregătirilor de aderare si consideră că România va fi capabilă să-si asume obligatiile de membru de la 1 ianuarie 2007. De asemenea, Consiliul European recomandă semnarea Tratatului de aderare comun pentru România si Bulgaria în aprilie 2005, după primirea avizului Parlamentului European, si aderarea efectivă la 1 ianuarie 2007. In anul 2005 pe 13 aprilie, Parlamentul European a dat unda verde aderarii Romaniei si Bulgariei la Uniunea Europeana. Cu 497 voturi pentru, 93 impotriva si 71 de abtineri, a fost adoptata rezolutia referitoare la aderarea Romaniei la Uniunea Europeana in 2007. Pe 25 aprilie, in cadrul unei ceremonii oficiale, desfasurate la Abatia de Neumunster din Luxemburg, presedintele Romaniei, Traian Basescu, a semnat Tratatul de Aderare la Uniunea Europeana ca si primul ministru al Bulgariei, Simeon de Saxa Coburg, alaturi de reprezentantii celor 25 de state member.

Referat realizat de **Ioana Filipas**
(XI E, CNS)